

INHOUD

Inhoud	1
1. Wie zijn we?	2
2. Wat doen we?	3
2.1. Projecten psychosociaal functioneren.....	3
2.2. Gezondheidsbeleid Op School (GOS).....	4
2.3. Orthotheek.....	6
2.4. Taalbeleid.....	7
2.5. ADHD-netwerk Genk.....	8
2.6. Zorgforum basisonderwijs en secundair onderwijs.....	8
2.8. Subsidiemogelijkheden context onderwijs.....	11
2.9. Vormingsaanbod.....	15

Aan allen die de enquête invulden:

Een dikke merci!

We proberen rekening te houden met jullie opmerkingen.

Ook vanwege de iCare-ploeg de beste wensen voor 2013. Maak er een boeiend jaar van vol uitdagingen!

1. WIE ZIJN WE?

Ann Biliris is CLB-coördinator van de maatschappelijke discipline en van de werking doorstroming en breed evalueren.

☎ 089/36 57 90
@ ann.biliris@g-o.be

Pieter Bevers is CLB-coördinator van het forum leerlingenbegeleiders secundair onderwijs en van het ADHD-netwerk Genk.

☎ 089/36 57 90
@ pieter.bevers@g-o.be

Anne Franken is CLB-coördinator van het gezondheidsbeleid op school (GOS), van de orthotheek en het strategisch plan van de medische discipline.

☎ 089/36 57 91
@ anne.franken@g-o.be

Joke Hendrickx is waarnemend directeur van CLB GO! Genk-Maasland, ter vervanging van Marijke Luykx, en lid van de adviescommissie PedaGOgie.

☎ 089/36 57 90
@ joke.hendrickx@g-o.be

Raf Vandeweerd is Coördinerend zorgcoördinator BaO en lid van de AC PedaGOgie.

☎ 089/56 04 82
@ raf.vandeweerd@g-o.be

2. WAT DOEN WE?

2.1. Projecten psychosociaal functioneren.

Coördinatie Ann Biliris

Elke editie van de iCare zetten we vanuit de projecten psychosociaal functioneren één materiaal in de kijker. Deze keer besteden we aandacht aan 'Grote Boom is Ziek'.

Grote boom is ziek, Slosse Nathalie, identificatienummer 09.01.00/070 en 09.01.00/071

Waarover gaat het?

Grote Boom en de egel Snuiter zijn dikke vrienden. Wanneer Grote Boom ziek wordt, is Snuiter erg ongerust. Hij wil zijn vriend helpen. Dan komt de dokter langs. Hij ontdekt houtwormpjes onder de schors van Grote Boom. Snuiter is erg bang dat Grote Boom niet zal genezen. Want het lijkt alsof de boom steeds zieker wordt als hij al zijn blaadjes verliest. Maar Snuiter en Grote Boom verliezen de moed niet en blijven hopen.

Nathalie Slosse schreef dit verhaal nadat ze in 2007 zelf geconfronteerd werd met borstkanker. Een ingrijpende periode met een zware behandeling. Op dat ogenblik was haar zoontje 2 en moest er gezocht worden naar manieren om de ziekte en behandeling ook in zijn leven een plaatsje te geven. Er bleek weinig materiaal beschikbaar te zijn voor hele jonge kinderen. Daarom besloot ze achteraf om zelf het boekje te maken dat ze tijdens die periode gemist had.

Via zachte prenten en een herkenbaar verhaal brengt ze kleine kinderen (2 tot 8 jaar) bij wat het inhoudt als iemand in je omgeving plots ziek wordt. Ze bespreekt daarbij in heldere taal en mooie, toegankelijke metaforen (zoals de houtwormpjes die de kankercellen voorstellen, het verlies van de bladeren dat correspondeert met het haarverlies) welke gevoelens er loskomen: angst, verdriet, woede en uiteindelijk zelfs wanhoop. Maar ook het medische proces waarbij geneesmiddelen wel dienen om te genezen, maar in het geval van chemotherapie bij kanker eerst alles erger maken. Het verhaal eindigt ook met een hoopvolle boodschap, die afstraalt van de gevoelige, soms droevige, maar tegelijk kleurrijke prenten. Proberen om positief te blijven, de moed niet verliezen en hoopvol geloven in wat gaat komen, houden jezelf maar ook de zieke sterk. Hoewel het einde in de realiteit jammer genoeg niet altijd is zoals het hoopvolle einde in dit boek, blijft dit ontroerende en zachte prentenboek toch een troostend en knap middel om dit moeilijke onderwerp bespreekbaar te maken en jonge kinderen een context te geven over een ziekte als kanker.

Maar het bleef niet bij het verhaal alleen, op het einde van het boek vind je Snuiters doe-ideetjes. Hier worden enkele concrete manieren voorgesteld om de ziekte een plaats te geven in het leven van een jong kind. Jonge kinderen kunnen onder begeleiding actief aan de slag met de ideetjes om hun emoties te verwerken.

Ook hoort er nog een handleiding bij met achtergrondinformatie voor begeleiders, extra uitleg, meer doe-ideeën en een verwijzing naar relevante literatuur. De handleiding is [hier](http://www.abimo-uitgeverij.com) (www.abimo-uitgeverij.com) gratis te downloaden.

Waar kan je het materiaal vinden?

De Voorzorg heeft aansluitend bij het boek en de handleiding een pakket met didactisch materiaal ontwikkeld: een houten boom met blaadjes, handpoppen, dokterstasje, infuuszakje, pleisters, ... Dit pakket kan door scholen uitgeleend worden. Meer informatie vind je [hier](http://www.bondmoyson.be) (www.bondmoyson.be).

Maar er is meer, op woensdag 17 oktober 2012 werd in Hasselt een info-avond gehouden door de gezondheidsdienst van Joetz vzw, Limburg over hoe je om kan gaan met kleine kinderen wanneer iemand getroffen is door kanker. Voor de aanwezige scholen was er helemaal gratis een bijzonder cadeautje: in grote papieren tassen zat het boek "Grote Boom is ziek" en de handleiding, maar ook een met zorg samengesteld speelset met o.a. een houten boompje, knuffels, pleisters, ...

We kwamen daar heel wat kleuterjuffen en zorgcoördinatoren uit onze scholengroep tegen. Je kan het materiaal binnenkort uitlenen in het CLB (IDnr 09.01.00/070 en 09.01.00/071) of eens op school navragen of het materiaal al niet aanwezig is.

Nieuwsgierig geworden?

Wie geprikkeld is door dit inspirerend verhaal moet zeker ook eens een kijkje nemen op de [blog](#) van de auteur en op de [website](http://www.talismanneke.be) (www.talismanneke.be) van de vzw Talismanneke die Nathalie Slosse heeft opgericht.

2.2. Gezondheidsbeleid Op School (GOS).

Coördinatie Anne Franken

- Iedereen respectvol behandelen ongeacht seksuele geaardheid of genderidentiteit is een engagement waartoe de scholen zich sinds kort verbinden. Scholen verklaren dat ze discriminatie zullen bestrijden en verwerpen en dat genderidentiteit geen rol mag spelen in studiekeuze. Hoe je als school hier rond kan werken wordt in mei 2013 voorgesteld tijdens een studiedag georganiseerd door de overheid (datum volgt nog).
- Kookboeken, kookprogramma's op TV en nu ook een leuke en luchtige theatervoorstelling voor 3 tot 8-jarige fijnproevers over gezonde voeding

“Knibbel, knabbel, knuis”. Smaak, seizoenen, feest, onthaasten, milieuvriendelijk eten en eetpatronen staan op het menu. Surf zeker een keer naar www.kipvantrouje.be en ontdek hun uitgebreid aanbod theatervoorstellingen.

- “Hoofdluizen... vervelende kriebelbeestjes” is een folder van de Christelijke Mutualiteit waarin a.h.v. duidelijke foto’s wordt uitgelegd hoe de nat-kam-methode werkt. Op hun website vind je hiervan tevens een duidelijk instructiefilmpje dat je vrij mag overnemen op je schoolwebsite. Meer info op www.cm.be/b2b/scholen/basisonderwijs.
- Dip? Dobbel. Doe! Is een leuke spelvorm om bewegen te integreren in de klas. Volgende categorieën komen aan bod:
  - Bodydrum en ritme
  - Lichaamsbesef, coördinatie (mate waarin bewegingen op elkaar zijn afgestemd), manipuleren, aandacht en imitatie
  - Bewegingsliedjes en taalspelletjes (zingen en uitbeelden)
  - Houdingsoefeningen

Elke Vlaamse basisschool heeft het materiaal in principe reeds ontvangen. Vraag er dus zeker naar bij de medewerkers van het secretariaat of de directie! Extra pakketjes zijn voor € 18 te bestellen bij Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS): svs@limburg.schoolsport.be

- Sport Na School is een initiatief van SVS voor leerlingen van het SO en biedt hen de kans om verschillende sporten te beoefenen. De leerlingen kunnen online een SNS-pasje aanschaffen waarmee ze toegang krijgen tot een accommodatie in de regio. Vooraf inschrijven is niet nodig, ze kunnen de planning a.h.v. een online kalender terug vinden. Voorlopig enkel voor de regio Maasmechelen en Genk. Meer info: www.sportnaschool.be.

2.2.1. Interessante links.

- www.gezondopschool.be: wil iedereen die betrokken is bij het gezondheidsbeleid op school inspireren. Initiatief van de Vlaamse Onderwijs Raad.
- www.cadlimburg.be: site van het Centrum voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw met daarin het aanbod voor de onderwijssector.
- www.iswlimits.be: is een onafhankelijke organisatie waar alle schoolbetrokkenen (leerlingen, ouders, schoolpersoneel, directie, CLB,...) terecht kunnen voor opvang en advies rond ongewenst gedrag op school (pesten, geweld, ongewenst seksueel gedrag).
- Website in een nieuw jasje: www.jaclimburg.be met het vormingsaanbod: <http://jaclimburg.files.wordpress.com/2012/09/vormingsfolder-2012.pdf>

2.2.2. Nieuwe materialen orthotheek GOS-thema .

IDnummer	Auteur	Titel	Soort	Trefwoord
06.04.11/212		Omgaan met verlies op school.	bundel	rouw, verwerking, beleid, stappenplan, draaiboek, afscheid, SO, BaO
02.09.00/224	Jeugd en seksualiteit vzw	Seksueel Overdraagbare Aandoeningen.	bundel	relationele en seksuele ontwikkeling, SOA, achtergrondinfo
02.09.00/225	Jeugd en seksualiteit vzw	Lesmap rond verliefdheid, zwangerschap en holebi.	map	relationele en seksuele ontwikkeling, SO, zwangerschap, holebi, verliefd, methodieken
09.01.00/069	Kelloggs	Eet je fit. Spelenderwijs leren gezond eten en bewegen.	spel	gezonde voeding, bewegen, BaO

2.3. Orthotheek.

Coördinatie Anne Franken

Je kan de lijst met materialen raadplegen via onze [site \(www.genk-maasland.go-clb.be\)](http://www.genk-maasland.go-clb.be) maar ook via Smartschool van SGR14. Op Smartschool vind je het document terug in de map intradesk → bibliotheek. In dezelfde map werd tevens een handleiding geplaatst waarin het lenen en het opzoeken van materialen verduidelijkt wordt.

De gelukzoekers, CM, identificatienummer 09.01.00/068

Volgens psychiater Lieve Swinnen heeft bijna 1 op 3 jongeren te kampen met psychische problemen. Zelfdoding staat in de top 3 van doodsoorzaken bij jongeren. Gevoelens van stress, faalangst, examenvrees en onzekerheid

komen meer en meer voor bij jongeren. Ze zijn onzeker, op zoek naar hun eigen identiteit en hun plaats in het leven. Om jongeren terug vreugde, tevredenheid en welzijn te doen ervaren, ontwikkelde CM een tool “De gelukzoekers”. Want geluk kun je leren!

Het spel neemt een 2-tal uur in beslag inclusief de nabespreking en is bedoeld voor jongeren vanaf de 2de graad SO. De jongeren zijn gelukzoekers die reizen op een metronetwerk van 7 gelukslijnen. Via teken-, schrijf- en praatopdrachten verdienen ze gelukspunten. Na het spel volgt de nabespreking waarin de jongeren aan zelfreflectie doen om zo hun inzicht in geluk te versterken. Nadien kan de begeleider gebruik maken van de uitgewerkte lessenreeks, telkens gebaseerd op een gelukslijn: leef naar je doelen, investeer in relaties, denk positief, heb aandacht voor jezelf, leef hier en nu, heb grip op je leven en leef gezond en beweeg.

Met het spel “De gelukzoekers” werk je aan de emotionele en mentale gezondheid van jongeren maar ook aan een positief klasklimaat. Het kadert dan ook perfect binnen het gezondheidsbeleid op school. Zo zijn er linken met de thema ‘s: “persoonlijkheidsontwikkeling”, “sociale relaties” en “stress en emoties”. Er is tevens een verband met de 3 eerste contexten “lichamelijke gezondheid en veiligheid”, “mentale gezondheid” en “sociorelationele ontwikkeling” van de VOET-en . Neem een kijkje op <http://youtu.be/GUaZSc0XexQ> om een klas aan het werk te zien!

2.4. Taalbeleid.

Coördinatie Raf Vandeweerd

Sinds enkele jaren bestaat er een Europees Referentiekader (ERK) met betrekking tot de taalvaardigheid van de Europese burgers. Meer en meer gebruiken bedrijven dit kader om toekomstige werknemers te evalueren. Het doel van dit kader is om grensoverschrijdend de taalbeheersing objectief in kaart te brengen.

De vraag naar het taalvaardigheidsniveau van sollicitanten heeft ook gevolgen voor het onderwijs. We worden immers verondersteld om, afhankelijk van de gekozen opleiding, leerlingen met een bepaald taalvaardigheidsniveau af te leveren voor de arbeidsmarkt. Het is dan ook logisch dat een school (onrechtstreeks) rekening houdt met dit referentiekader om de eigen kwaliteit op te volgen. Binnen Europa probeert men deze doelstelling na te streven aan de hand van een talenportfolio. Italië is het meest bedreven met maar liefst 11 gevalideerde portfolio’s. In België zijn momenteel 4 gevalideerde modellen beschikbaar:

- Model voor leerlingen basisonderwijs FR
- Model voor leerlingen secundair onderwijs FR
- Model VSKO voor leerlingen van 10 tot 14 jaar NL
- Model Foyer voor leerlingen van 6 tot 12 jaar NL-FR

Een Talenportfolio bestaat steeds uit een talenpaspoort, een taalbibliografie en het taaldossier. Het gaat niet alleen om de schoolse vaardigheden, maar ook om taalvaardigheden m.b.t. de thuistaal of verworven tijdens vakanties. Zo creëert men de openheid en interesse voor alle talen en culturen in een multiculturele maatschappij. Belangrijk is, dat het portfolio ruimte biedt voor reflectie en planning ten opzichte van het eigen taalleerproces.

Het portfolio kan een interessant document zijn bij de overgang van BaO naar SO. Het geeft de taalleerkrachten een ruime kijk op het taalvaardigheidsniveau van een leerling.

Het taalportfolio van Foyer biedt bovendien thematische fiches aan, gekoppeld aan de taalbeheersingsniveaus van het ERK. Deze speelse activiteiten kunnen zowel klassikaal als via hoekenwerk ingezet worden. De resultaten kunnen toegevoegd worden aan het talenportfolio.

De talenportfolio’s voor Vlaanderen (VSKO en Foyer) zijn beschikbaar via Raf Vandeweerd. De thematische oefenfiches zijn te vinden op Smartschool (Zorgforum BaO – Taalportfolio)

2.5. ADHD-netwerk Genk.

Coördinatie Pieter Bevers

We organiseren dit trimester vorming voor de eerste graad van het secundair onderwijs.

Jongeren met ADHD zijn enthousiaste leerlingen die "leven in de brouwerij" kunnen brengen. Maar soms maken ze het hun leerkracht moeilijk door druk en ongeremd te reageren en alle aandacht op te eisen.

Leerlingen met ADD en ADHD hebben daarnaast ook problemen met concentratie en organisatie. Vooral dit laatste doet soms meer problemen rijzen dan men op het eerste zicht zou vermoeden. Deze leerlingen hebben ook voor deze vormen van 'ongewenst gedrag' een specifieke aanpak in de klas nodig!

In samenwerking met ZitStil organiseren we 3 vormingssessies rond volgende thema's:

1. Hoe manifesteert ADHD zich bij jongeren in het secundair onderwijs?
2. Aanpak op klasniveau: handvatten voor de aanpak van concentratieproblemen en van moeilijk gedrag in de klas. De strategieën zijn efficiënt naar leerlingen met ADHD maar ook naar andere drukke leerlingen.
3. Aanpak op schoolniveau: hoe kan je als school de zorg voor leerlingen met ADHD organiseren? Het gaat dan over het opstellen van een zorgkader met aandacht voor informatiedoorstroming, gestroomlijnde afspraken en regels. Thema's als een individueel handelingsplan, leerlingvolgkaart, sticordmaatregelen, overleg en samenwerken met ouders, collega's, CLB, behandelaars komen aan bod. De voorgestelde benadering kan ook worden toegepast naar andere leer- en ontwikkelingsstoornissen.

De vorming kost 20€ per persoon voor de 3 sessies, vormingsmap en drank inbegrepen. Directies en CLB-medewerkers kunnen gratis deelnemen aan de 3de sessie..

Inschrijven voor 1 februari 2013 via pieter.bevers@g-o.be .

Praktische informatie over deze vorming vind je achteraan in het vormingsaanbod.

2.6. Zorgforum basisonderwijs en secundair onderwijs.

2.6.1. Zorgforum basisonderwijs: wiskunde en taalvaardigheid.

Coördinatie Raf Vandeweerd

Het zorgforum voor het basisonderwijs behandelde in november 2012 een brede agenda. Zo stond er, net zoals voor de collega's van het secundair, het item "moeilijke oudergesprekken" op de planning. Daarnaast werd er ingegaan op de pedagogische mogelijkheden en didactische meerwaarde van "social media" in ons onderwijs. Op Smartschool werden ondertussen reeds enkele inspiratieboeken voor de klaspraktijk toegevoegd (Zorgforum BaO). Collega Hilde Beliën stelde het

LVS binnen Smartschool voor en werkt verder aan de ontwikkeling van dit instrument. Het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) bracht ten slotte een intervisie rond “dynamic assessment” (dynamisch evalueren).

Dynamic assessment is een evaluatiemethode waarbij de wisselwerking tussen testafnemer en geteste niet geminimaliseerd of gestandaardiseerd wordt. Dit in tegenstelling tot het klassieke wetenschappelijke streven naar objectiviteit. Bij dynamische testen wordt de testafnemer expliciet onderdeel van de test omdat hij samen met het kind op zoek gaat naar wat het al kan en naar de mogelijkheden die het kind samen met hem kan (gaan) ontwikkelen. We zoeken m.a.w. wat werkt voor deze leerling, rekeninghoudend met leerstijl en eventuele problematieken.

Door de interactie met het kind aan te gaan (via de gemedieerde leerervaring) krijgt de testafnemer inzicht in het leerpotentieel van het kind.

Dynamisch evalueren kan interessant zijn om toe te passen na de afname van een (gestandaardiseerde) toets. Bij leerlingen die uitvallen kan de hertesting via het dynamische principe leiden tot waardevolle inzichten m.b.t. de aan te vatten remediëring.

2.6.2. Zorgforum secundair onderwijs.

Coördinatie Pieter Bevers

Het zorgforum SO van 27/11/2012 stond in teken van ‘communicatie met ouders’ en ‘moeilijke gesprekken’. Het theoretische kader (zie referenties) werd afgewisseld door (overtuigend ☺) gespeelde casussen en filmpjes van KlasseTV: <http://www.klasse.be/tvklasse/20559-Een-Goede-Connectie> .

1. Communicatie met ouders.

Eerst en vooral gingen we het concept loyaliteit van naderbij bekijken, omdat dit voortdurend een zichtbare of onzichtbare rol speelt in een gesprek met ouders .

Vandaar ook het belang van respect voor de **3 hiërarchieën**.

1.1. Hiërarchieën.

1.1.1. Emotionele hiërarchie.

Ouders staan wat betreft de opvoeding steeds bovenaan in deze hiërarchie. Tracht als leerkracht of begeleider nooit ‘de betere ouder’ te zijn! Dat loopt gegarandeerd fout af, je kan wel trachten mee te denken, maar vul nooit in hun plaats in. *“U vraagt mij hoe je Jan thuis anders zou kunnen aanpakken. Dat is niet echt mijn deskundigheidsgebied, maar ik wil hier wel samen met jullie over nadenken.”* Doe dit niet met de leerling erbij, anders zijn uw tips al bij voorbaat gedoemd om te mislukken omdat je op het domein van de loyaliteit komt.

1.1.2. Verantwoordelijkheidshiërarchie.

Wat betreft de verantwoordelijkheidshiërarchie sta jij als leerkracht bovenaan op het moment dat de leerling onder jouw toezicht staat en daar kan je zeker een duidelijke mening over hebben (niet over het stuk buiten de school, daar staan de ouders weer bovenaan in de hiërarchie). U mag als leerkracht gerust stellen dat bepaald gedrag op school niet toelaatbaar is, maar of bepaald gedrag thuis al dan niet toelaatbaar is, daar spreekt u zich beter niet over uit.

1.1.3. Deskundigheidshiërarchie.

In de 3de hiërarchie, die van de deskundigheid op onderwijskundig vlak, sta je als leerkracht bovenaan in de hiërarchie. Jouw vaardigheden en kennis als leerkracht geven jou de mogelijkheid om bijvoorbeeld tips aan te reiken over hoe de leerling de leerstof kan verwerken. Beoordelen of deze leerling een aandachtsstoornis heeft kan best overgelaten worden aan een deskundige.

1.2. Meervoudige partijdigheid

Probeer nooit volledig mee te gaan met 1 betrokken partij, zelfs als er maar 1 partij aanwezig is (bijv. alleen de ouders of alleen de leerling). Tracht **meervoudig partijdig** te zijn, door ook de (afwezige) 3de partij te betrekken *“Ik begrijp jullie standpunt, maar ik kan mij ook inbeelden dat dit voor uw dochter niet gemakkelijk is.”* Op die manier respecteert je de altijd aanwezige loyaliteit tussen ouders en kind.

1.3. Joinen/Samenwerking zoeken

Je kan als leerkracht/begeleider ook best eerst wat krediet opbouwen bij ouders voor je een uitspraak doet over hun kind. Als je direct zonder inleiding zegt dat hun zoon te weinig werkt voor school, dan heb je heel veel kans dat de ouders direct in de verdediging gaan (loyaliteit) en dat ze niet meer ingaan op de inhoud van je boodschap, maar enkel nog energie steken in het weerleggen ervan. Was je bij diezelfde ouders begonnen met je betrokkenheid te uiten en te tonen dat je een goed beeld hebt van hun zoon, dan waren ze veel meer bereid geweest om naar je punt van kritiek te luisteren.

1.4. Omgaan met kritiek

Ouders kunnen ook rechtstreeks kritiek uiten op jou als leerkracht/begeleider. Tracht dit niet persoonlijk op te nemen, maar kritiek te zien als het beschermen van een gevoelige plek. Probeer uit te zoeken wat die gevoelige plek is i.p.v. hun kritiek te weerleggen, in verdediging te gaan, of hen terug te beschuldigen.

Probeer de negatieve boodschap om te buigen naar een ik-boodschap *“Ik hoor dat u moeite heeft met mijn manier van lesgeven, kunnen we samen kijken wat we daar rond zouden kunnen afspreken...”*.

Samenvattende tips:

- Erkenning geven en samen op zoek gaan naar een oplossing.
- Veel aandacht geven aan het toekomstperspectief.
- Blijven hangen in de schuldvraag helpt niemand voorruit.

2. Slechtnieuwsgesprek.

Ook slechtnieuwsgesprekken zijn uitgebreid aan bod gekomen, met daarin de 3 hoofdcomponenten:

- Breng onmiddellijk de gevoelige boodschap *“Ik heb slecht nieuws, uw zoon heeft 4 onvoldoendes.”*
- Vraag naar hun gevoel daarbij en geef hier erkenning aan *“Had u dit verwacht, hoe komt dat aan, ik begrijp dat dit niet gemakkelijk is,...”*
- Maak het vervolg concreet *“Welke afspraken kunnen we hierover maken...”*

Dit is in een notendop hetgeen tijdens het forum aan bod gekomen is. Wil je er meer over weten, lees dan zeker één van onderstaande boeken dewelke terug te vinden zijn in de CLB-orthotheek.

IDnummer	Auteur	Titel	Soort	Trefwoord
06.03.00/026	Nieuwenbroek A.	Tienminutengesprekken met ouders.	boek	hulpverlening, communicatie, gesprekstechnieken
06.03.00/100	Preten R., Wysmans M.	Praten met ouders.	map	hulpverlening, communicatie, gesprekstechnieken

Volgende data zorgforum SO vind je in het vormingsaanbod achteraan in de iCare.

2.7. Subsidiemogelijkheden context onderwijs

Wie?	Subsidie?	Criteria.	Uiterste indiendatum aanvraag.	Subsidiebedrag.
Provincie Limburg. Directie Mens, Afdeling Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Noord-Zuid, Steunpunt Onderwijs Universiteitslaan 3 B-3500 Hasselt tel. 011 30 58 55 steunpuntonderwijs@limburg.be www.limburg.be → subsidies → zoek in het loket naar de betreffende subsidie	Vernieuwende onderwijsprojecten: <ul style="list-style-type: none"> ■ het optimaliseren van gelijke onderwijskansen voor leerlingen ■ het bevorderen van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt ■ het bevorderen van taalvaardigheden en talenkennis. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ duidelijke doelstellingen ■ een vernieuwende werking met overdraagbare resultaten ■ infrastructuurwerken worden niet gesubsidieerd ■ ... 	Voor 1 april.	Per jaar per project minimaal 500€, maximaal 1500€. De maximale duur van een project is 3 jaren.
Dienst Gezondheid - Directie Mens Universiteitslaan 1 3500 Hasselt Tel. 011 23 82 52 gezondheid@limburg.be www.limburg.be → subsidies → zoek in het loket naar de betreffende subsidie.	Preventieve gezondheidsprojecten. <i>Bijv. processen binnen het gezondheidsbeleid op school.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vzw (oudervereniging) ■ nieuwe processen en verandering beogen ■ nog geen vast onderdeel van de werking zijn ■ overdraagbaar karakter ...	Voor 1 april of 1 oktober.	Max. € 8000 per project. Indien de kosten lager zijn dan € 500 zal de subsidie niet toegekend worden.
Dienst Mobiliteit Directie Ruimte Universiteitslaan 1 3500 Hasselt Tel. 011 23 83 40 mobiliteit@limburg.be www.limburg.be → subsidies → zoek in het loket naar de betreffende subsidie.	Mobilim verkeersveiligheids- en mobiliteitsprojecten in het onderwijs.	<ul style="list-style-type: none"> ■ het project moet inspelen op actuele vragen, ontwikkelingen en behoeften binnen het verkeersdomein ■ het heeft een duidelijk thema binnen de verkeersveiligheids- en/of mobiliteitssector ■ het heeft een voldoende groot draagvlak ■ het streeft een 	Voor 1 februari, 1 mei, 1 augustus of 1 november.	Max. € 5000 per aanvraag met een max. van 90% van de kosten.

		<ul style="list-style-type: none"> duurzaam effect na het project kent een duidelijke afbakening in tijd en kan maximaal drie jaar na elkaar opnieuw erkend worden door de deputatie. 		
Provinciaal Natuurcentrum Domein Bokrijk 3600 Genk tel. 011 26 54 50 pnc@limburg.be www.provinciaalnatuurcentrum.be	Klimaatsubsidies voor MOS-scholen.	<ul style="list-style-type: none"> de directie, het leerkrachtenteam en de leerlingen of scholieren moeten heel nauw bij het project betrokken worden het project mag geen éénmalige, losstaande acties en maatregelen betreffen het project moet een betere klimaatzorg op en rond de MOS-school beogen het project vindt plaats op zowel klasniveau als op schoolniveau en in de schoolomgeving het project is creatief en vernieuwend wat betreft inhoud en/of methodiek ... 	Voor 15 oktober.	Het subsidiebedrag bedraagt maximaal 75 % van het verschil tussen de subsidiabele projectuitgaven (inclusief niet-recupereerbare btw) en de eventuele projectinkomsten.
<p>Projectloket: geld voor je schoolproject. www.projectloket.canoncultuurcel.be</p> <p>Het Projectloket is een digitaal platform waar een zo ruim mogelijk ontsloten ter ondersteuning van schoolprojecten. De kunnen zowel logistiek als financieel zijn.</p> <p>Naast een uitgebreide lijst van projectsubsidies, gratis en bijna gratis materiaal of diensten worden er ook een aantal interessante tips meegegeven.</p>				
Stichting Koningin Paolo Slegerslaan 356/17 1200 Brussel info@paolaprijs.be www.paolaprijs.be	Koningin Paolaprijs voor het onderwijs 2012-2013. Creativiteit en innovatie.	<ul style="list-style-type: none"> Leerkracht(en) in SO integratie in algemene doelstellingen en eindtermen vernieuwende, verrijkende en concrete inhoud geven aan 	Voor 31/01/2013.	1 ^{ste} prijs € 6500, 2 ^{de} prijs € 4000 en 3 ^{de} prijs € 2500.

subsidie-aanbod wordt ondersteuningsvormen

		<p>onderwijsdoelen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ maatschappelijke betrokkenheid en solidariteit bevorderen ■ ... 		
<p>Koning Boudewijnstichting Brederodestraat 21 1000 Brussel Tel. 02-511 18 40 info@kbs-frb.be www.kbs-frb.be → u zoekt steun?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Toegankelijke ontmoetingsruimten voor jonge kinderen en hun ouders. ■ Fonds voor Voeding en Welzijn van de Federatie Voedingsindustrie: Promotie van een gezond voedingspatroon en van voldoende lichaamsbeweging ■ Allochtone ouders op school: Projecten die allochtone ouders meer bij de schoolwerking betrekken. ■ ... 	<p>Criteria, indiendatum en bedrag verschillen van project tot project. Je kijkt dit best na via de site.</p>		

2.8. Vormingsaanbod

	Datum	Tijdstip	Locatie	Doelgroep	Inhoud
Zorgforum BaO	05/03/13	9u-12u	1 ^{ste} verdiep SGR 14 Halmstraat	CLB-medewerkers Zorgcoördinatoren Coaches Directies	o.a. Presenteren met Prezi, Plantyn - De Taalbende (methode en zorg)
Zorgforum SO	19/03/'13	13u-16u	1 ^{ste} verdiep SGR14 Halmstraat	CLB-medewerkers, leerlingbegeleiders, directies	O.a. Decreet rechtspositie minderjarige
Zorgforum SO	04/06/'13	13u-16u	1 ^{ste} verdiep SGR14 Halmstraat	CLB-medewerkers, leerlingbegeleiders, directies	Nog nader te bepalen
ADHD 1 ^{ste} gr. SO	19/02/13 05/03/13 25/04/13	9u-12u	Welzijns-campus Gebouw Wit Gele Kruis Weg Naar As 72 Genk	Leerlingenbegeleiders van de middenschool, directies en CLB-medewerkers	
Coachend leiderschap	27/02/12	10u-13	PHL (PXL) Hasselt	Directies	Inspirerende vorming van Zwijsen.be (gratis)
Taalstimulering 0-6j (NT2)	04/03/13	13u-16u	Provinciehuis Hasselt	CLB-medewerkers Directies Zorgcoördinatoren Taalcoaches Leerkrachten KO	Hoe leer je een taal, een tweede taal en ga je om met meertaligheid? Welke spelen en materialen bestaan er ter ondersteuning van het talig opvoeden van kinderen?
Taalstimulering 6-12j (NT2)	18/03/13	13u-16u	Provinciehuis Hasselt	CLB-medewerkers Directies Zorgcoördinatoren Taalcoaches Leerkrachten BaO	Hoe kan je ouders stimuleren om talig om te gaan met hun kind?
Weerstand aanpakken	21/03/13	9u-16u	1 ^{ste} verdiep SGR 14 Halmstraat	CLB-medewerkers Directies Zorgcoördinatoren Taalcoaches	Wat doen moeilijke mensen precies en welk gedrag zou willen zien? Waarom bijten alle partijen zich vast in hun eigen gelijk. Wat maakt het conflict zo emotioneel? Hoe ga je hiermee om?
(€25) Inschrijven via raf.vandeweerd@g-o.be					